

ANTI- PESTPROTOCOL

Versie februari 2019

Inhoudsopgave

1. Achtergrond, nut en noodzaak	3
2. Definitie	4
3. Preventie	5
4. Begeleiding	6
5. Signalering	6
6. Sanctionering	7
7. De rol van de ouders	7
8. Literatuur- en internetverwijzing	9
9. Voorbeeldbrief naar ouders	10

1. Achtergrond, nut en noodzaak

Het Greijddanus is een gereformeerde school waar Gods geboden normgevend zijn voor de onderlinge omgang. Leefregels die zijn vastgesteld betreffen de omgang met God, de omgang met elkaar, de omgang met het leren en de omgang met de omgeving. Belangrijk daarbij is het volgende:

De onderlinge omgang binnen de school behoort gekenmerkt te worden door respect in houding, in woorden en in gedrag. Dit betekent in ieder geval dat niemand het recht heeft inbreuk te maken op de persoonlijke sfeer van een ander. De grenzen van die sfeer bepaalt hij of zij zelf.

Als nadere specificatie van deze regel is in voorliggende notitie het anti-pestbeleid geformuleerd. Het nut daarvan is dat leerlingen zich beschermd weten. Daarnaast dient de notitie als verantwoording richting ouders. Op het moment dat zij hun kind aan de zorgen van de school toevertrouwen, moeten zij er op kunnen rekenen dat de school zich maximaal inspant om een veilige omgeving te creëren. Tevens verwachten ouders met recht dat op een gereformeerde school op een structurele manier aandacht besteed wordt aan de sociale opvoeding van de kinderen.

Pesten kan ingrijpende en blijvende invloed hebben op de ontwikkeling van de gepeste leerlingen. Als pesten niet adequaat wordt aangepakt, heeft dat ook invloed op de groep. Het ontbreken van het gevoel van veiligheid staat een open en zorgzame sfeer in de weg. Leerprestaties zullen daardoor negatief beïnvloed worden. Ook neemt het vertrouwen in de volwassenen af en zullen leerlingen minder geneigd zijn andere dingen van hen aan te nemen.

Omdat leerlingen in de leeftijd van 12-16 sterk bezig zijn met de ontwikkeling van hun eigen identiteit kan er onevenredig veel aandacht naar het eigen welbevinden uitgaan. In een omgeving waarin het oog hebben voor verschillen en het accepteren daarvan als vanzelfsprekend wordt beschouwd, leren leerlingen zorg dragen voor elkaars welzijn.

2. Definitie

Met pesten wordt bewust grensoverschrijdend gedrag richting een ander bedoeld. Wat al dan niet grensoverschrijdend is, wordt allereerst bepaald door de algemene bijbelse normen met betrekking tot de onderlinge omgang. Roddelen, gebruik maken van geweld, schelden, kleineren, manipuleren en bedreigen, vallen in deze categorie.

Zodra het pesten subtielere vormen aanneemt, wordt het lastiger om aan te geven wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag. De beleving van de gepeste leerling wordt dan maatgevend. Als een leerling weet (of redelijkerwijs kan weten) dat een ander iets als pesten ervaart, en het ongewenste gedrag toch voortzet, is er volgens dit uitgangspunt sprake van pesten. Of iets pesten is, wordt hierbij dus sterk bepaald door de beleving van elk individu. Iemand die vindt dat een ander hem of haar pest, zal moeten leren dit aan te geven. De ander heeft de grens te respecteren.

Digitaal pesten komt steeds meer voor, bijvoorbeeld via social media zoals Whatsapp, Instagram en Snapchat. Ook dit is grensoverschrijdend gedrag. Pesten lijkt digitaal nog makkelijker te gaan, dan 'gewoon' pesten. Er wordt bij digitaal pesten ook gemanipuleerd. Op school mogen de leerlingen de computers alleen gebruiken voor onderwijskundige doeleinden. Dus niet voor privé-gebruik. Verder worden de computers alleen onder toezicht gebruikt. Bij misbruik kan de adjunctdirecteur van de leerling, het account van de leerling voor een tijd blokkeren.

Het gebruik van een mobiele telefoon is wel toegestaan, maar tijdens de lessen is de telefoon uitgeschakeld. Zie de informatiegids.

Door voor deze insteek te kiezen wordt de meeste verantwoordelijkheid bij de pester gelegd. Voorkomen moet worden dat iemand met een beroep op dit uitgangspunt allerlei overgevoeligheden voorwendt of gebruikt om anderen naar zijn of haar hand te zetten. Daarom zal er bij elk pestincident zorgvuldig gekeken moeten worden naar de intenties van de pester, de situatie waarin gepest is en achtergrond die het pesten wellicht heeft. Het pesten kan zowel binnen als buiten de school plaatsvinden. Ook voor aanpak van pestgedrag buiten de school voelt de school zich verantwoordelijk. Het betreft immers een leerling van de school, van wie functioneren binnen school ernstig belemmerd kan worden als hij of zij met medeleerlingen moet omgaan die hem of haar buiten de school pesten. Dit verantwoordelijkheidsbesef betekent dat de school bereid is om in een oplossing te investeren.

3. Preventie

Bij de preventie van pesten speelt een aantal middelen een belangrijke rol. Als belangrijkste middel geldt wel het voorbeeld gedrag van docenten. Een docent hoort respect te tonen voor de gevoelens van een ander. De docent moet zich van sympathieën en antipathieën bewust zijn. Uit heel zijn of haar houding moet blijken dat hij of zij elk individu de moeite waard vindt. De volgende afspraken onderstrepen dit:

- Een docent noemt een leerling altijd bij de naam.
- Een docent formuleert positieve verwachtingen en spreekt waardering uit voor het gedrag en de resultaten van leerlingen.
- Een docent is zich bewust van zijn pedagogische opdracht, communiceert gedragsregels op een heldere manier en weet persoon en gedrag bij corrigerend optreden duidelijk te scheiden.
- Een docent is altijd bereid om een incident met een leerling uit te praten. De docent is daarbij ook op zoek naar de achtergrond van het gedrag dat een leerling vertoont.
- Een docent is bereid zich door anderen aan te laten spreken op zijn of haar gedrag.
- Een docent weet zich medeverantwoordelijk voor de resultaten van de leerlingen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat hij bij achterblijvende resultaten samen met de leerling op zoek gaat naar oorzaken en mogelijke oplossingen.
- Een docent staat garant voor het bewaken van de veilige sfeer en zal altijd voor de zwakkere leerling opkomen.

Een tweede middel is de introductie aan het begin van het jaar waarin de volgende elementen een plaats krijgen:

- Het door leerlingen uit een klas samen vaststellen van onderlinge omgangsregels.
- Het communiceren en bespreken van de bestaande leefregels.
- Expliciete aandacht voor de bestrijding van pestgedrag en het stimuleren van leerlingen om zaken te melden.
- Aandacht voor (nadere) onderlinge kennismaking.

Een goed contact tussen ouders en mentoren is essentieel. Mentoren lichten ouders in over de aanpak die in het pestprotocol is uitgewerkt en wijzen op de mogelijkheid van extra leerlingbegeleiding.

Tenslotte is van groot belang dat voor leerlingen duidelijk is dat alle betrokkenen binnen de school garant staan voor een adequate naleving van de afspraken uit het protocol.

4. Begeleiding

Een nog redelijk onbekende, maar succesvolle aanpak tegen pesten is de zgn. No - Blame methode. Deze methode gaat niet op zoek naar de pesters om ze te straffen, maar er wordt ingezet op de toekomst en de hulp die ook de pester kan bieden als probleemoplosser. De methode wordt uitgevoerd door de mentor. Een goed contact met de groep en een nauwkeurige uitvoering zijn voorwaarden voor het laten slagen van de methode.

In drie stappen gaat de mentor een groep leerlingen verantwoordelijk maken voor het welzijn van de gepeste leerling. Deze groep wordt samengesteld door de mentor en de gepeste leerling. In deze groep (6-8 leerlingen) zitten de pester(s) en een aantal 'sterke' leerlingen: leerlingen die niet pesten, maar wel invloed hebben binnen de groep. Het maken van een sociogram kan helpen bij het bepalen van welke leerlingen invloed hebben binnen de groep.

De sociale controle van de niet-pesters blijkt vrijwel altijd effect te sorteren en na enige tijd weten de leerlingen niet beter.

5. Signalering

Als pesten in het bijzijn van een docent plaatsvindt wordt onmiddellijk door de docent ingegrepen. Hij wijst de pester terecht en roept het wangedrag een halt toe. Vervolgens meldt hij het incident aan de adjunct-directeur. Deze noteert het incident op een standaard formulier.

Pestincidenten worden soms ook door ouders, medeleerlingen of door slachtoffers van pestgedrag zelf gemeld. De mentor, leerlingbegeleider of adjunctdirecteur noteert de melding in dat geval. De laatste archiveert alle meldingen.

Een vermoeden van pestgedrag kan door leerlingen, ouders of docenten worden geuit. Dit vermoeden kan voorgelegd worden aan de mentor. Hij of zij zal het vermoeden met de betrokken leerling bespreken. Indien het vermoeden juist is, wordt het pestgedrag eveneens genoteerd. Een kopie van het formulier komt in het dossier van alle betrokken leerlingen, zowel slachtoffer als dader.

6. Sanctienering

Sanctienering vindt plaats door de adjunct-directeur in overleg met de mentorals pesten doorgaat ondanks bijvoorbeeld de No - Blame methode.

In de regel zal bij de sanctienering onderstaande procedure worden gevolgd. Afhankelijk van de ernst van het incident kan van de procedure worden afgeweken. Daarbij kan het voorkomen dat stappen worden overgeslagen maar ook dat een stap herhaald wordt. Dit laatste kan bijvoorbeeld gebeuren als tussen een eerste en tweede melding meerdere maanden verstrijken.

- Bij een eerste melding ontvangt de pester een eenmalige en definitieve waarschuwing.
- Bij een tweede melding volgt een sanctie in de vorm van een tijdstraf variërend van 2 tot 4 uur. De ouders worden hiervan op de hoogte gesteld. Dit geldt ook voor de ouders van een leerling die voor de tweede keer slachtoffer is van pestgedrag.
- Bij een derde melding volgt een zwaardere disciplinaire maatregel in de vorm van een schorsing van één of meerdere dagen.
- Bij een vierde maal volgt een definitieve verwijdering. In geval van een schorsing gelden de vastgestelde procedures met betrekking tot het informeren van de ouders en inspectie.

7. De rol van de ouders

Zowel bij het voorkomen als bij het bestrijden van pesten spelen ouders een belangrijke rol. In veel gevallen kan het verstandig zijn dat ouders zelf contact opnemen met andere ouders. Het gebeurt nog al eens dat ouders achteraf aangeven dat ze veel beter in een eerder stadium contact met andere ouders hadden kunnen zoeken.

Van ouders wordt verwacht dat signalen van leerlingen over pesten altijd aan de school worden gemeld. Ook verwachten we dat ouders de school informeren over acties die ze zelf ondernomen hebben.

Het kan voorkomen dat de school adviseert om de pester of het pestslachtoffer een sociale vaardigheidstraining te laten volgen. De verantwoordelijkheid om zo te handelen ligt uiteraard bij de ouders.

Aandacht voor pesten kan tot gevolg hebben dat leerlingen en ouders te zwaar steunen op de interventiemogelijkheden van de school. Daarom zal er ook aandacht besteed worden aan de ontwikkeling van het zelfoplossende vermogen van leerlingen. Ouders kunnen daarbij een belangrijke rol spelen.

Tenslotte

Uitzoeken en aanpakken van pestincidenten kost veel tijd en soms erg veel negatieve energie. Investeren in een goede preventie werkt opbouwend en heeft veel positieve neveneffecten. Zeker op een gereformeerde school mag er vanuit gegaan worden dat elke medewerker zich bewust is van zijn of haar christenplicht om liefde voor de leerlingen elke dag vorm te geven.

Zwolle, november 2007

Literatuurverwijzing

Kinderen en pesten

Wat volwassenen ervan moeten weten en eraan kunnen doen

Drs. Bob van der Meer

Kosmos Utrecht/Antwerpen, 1995

Ik wil er ook bij horen

Weerbaar worden tegen pesten

Mija Hasselaar – Bram de Muynck

Den Hertog – Houten, 1999

Begeleiden van de groep

Samenhang en spanningen in de groep

Piet Gieles e.a.

KPC Schoolpers

De binding

Een roman

Daniël van den Bos

Mozaïek Zoermeer, 2000

Handboek voor elke mentor

Maya Bakker- de Jong en Ivo Mijland

Esch: Quirijn 2005

www.pesten.startpagina.nl

www.sire.nl

www.mijnkindonline.nl

www.pestweb.nl

Voorbeeldbrief naar ouders

Zwolle, (datum)

Geachte ouders/verzorgers,

Graag willen wij u door middel van deze brief informeren over de situatie rondom het pestgedrag van leerlingen uit klas (...).

Door een aantal leerlingen uit klas (...) is herhaaldelijk pestgedrag vertoond richting andere leerlingen. Dit heeft er in eerste instantie toe geleid dat ik - als mentor - een gesprek heb gehad met alle betrokken leerlingen uit de klas. In dit gesprek hebben we stilgestaan bij het feit dat we allemaal kinderen zijn van God en dat we voor hem allemaal bijzonder zijn. We verwachten ook van leerlingen dat zij op deze manier elkaar behandelen en respect tonen in de omgang met elkaar.

Omdat er toch meldingen kwamen van situaties waarin een leerling het slachtoffer was van pesterijen, hebben we als mentor, adjunct-directeur en leerlingbegeleider besloten het pestprotocol in werking te stellen. Dit heeft ertoe geleid dat een aantal leerlingen een officiële en laatste waarschuwing heeft gekregen.

Helaas is (...), ondanks deze waarschuwing, toch doorgedaan met pesterijen richting (...). Met beide is een gesprek geweest waarbij zij hebben aangegeven beiden schuldig te zijn aan dit incident.

(...) krijgt een straf in de vorm van drie uur nablijven bij de conciërge. Daarnaast is afgesproken dat wij u als ouders door middel van deze brief informeren over de gang van zaken. Wij gaan er vanuit dat u de situatie thuis bespreekt en hopen dat er op deze manier een eind komt aan het pestgedrag.

Mocht de situatie niet veranderen, dan zijn wij genooddaakt om, volgens het pestprotocol, over te gaan tot een tijdelijke schorsing. Vooralsnog is hier geen sprake van en wij gaan er ook vanuit dat dit niet nodig zal zijn.

Wij hopen u door middel van deze brief voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er nog vragen zijn, dan kunt u natuurlijk altijd contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,

----- (adjunct-directeur)
----- (leerlingbegeleider)
----- (mentor)

Zwolle

038 - 4 698 698
zwolle@greijdanus.nl

Hardenberg

038 - 4 698 500
hardenberg@greijdanus.nl

Enschede

038 - 4 698 530
enschede@greijdanus.nl

Meppel

038 - 4 698 550
meppel@greijdanus.nl

